

mного več — Američanska vlada je odgovorila na Delcassejevo noto. Iz te posnemamo, da Ameriške države ne soglašajo s prepovedjo trgovanja z orožjem na Kitajsko in tudi ne s tem, da bi ostali v Pekinu v pomoč poslanikom stalni vojaški oddelki, niti s predlogom, da se trajno okupirajo zvezne ceste Pekina, z obmorjem.

Obrtnija.

Shod slovanskih obrtnikov v Pragi dne 28. in 29. septembra.

(Izvirno poročilo).

II.

Zborovanje dne 29. septembra je prineslo udeležnikom zopet nekaj prav zanimivih in prav važnih poročil o raznih obrtnih zadevah.

Najprvo je poročal praški odvetnik dr. P. Nessý o pomenu slovenske vzajemnosti na gospodarskem polju. Govornik je omenjal, da je letos minulo 52 let, kar je bil sklican v zlato Prago prvi slovanski shod. Slovanska misel je tedaj zasvetila v prvič na slovanskem obzorju in mogočno vplivala na probujenje zavednosti, bratstva in vzajemnosti mej vsemi slovanskimi narodi. Slovanska misel, ki se imenuje tudi misel slovanske vzajemnosti je dala slovanskim narodom moč, da so začeli boj za svoje narodne pravice. Prvi izraz slovanske misli je bil omenjeni slovanski shod v Pragi, a s kakimi nadami se je pozdravil ta shod, je najbolje razvideti iz besed, s katerimi je Palacký shod pozdravil in iz programa tistega shoda. Dogodbe v mesecu juliju 1848. l. so uničile uspehe prvega slovanskega shoda, a kar se je razvilo iz teh dogodb, to je avstrijske Slované potlačilo kar za desetletja nazaj in je njih politični položaj tako poostrilo, da še danes — 52 let po rečenem shodu ni mogoče sklicati shoda avstrijskih Slovanov s takim programom, kakor l. 1848.

Položaja avstrijskih Slovanov ni poostril samo politični sistem, poslabšala ga je nejezidnost mej avstrijskimi Slovani sploh. To, o čemer so sanjali sklicatelji prvega slovanskega shoda, se ni izpolnilo in se — žal — tudi še dolgo ne izpolni. Slovanska misel pa vsaj ni zamrla, ona je tudi še nadalje krepila slovanske narode v boju za njihove politične pravice, dajala zlasti slabotnejšim slovanskim plemenom oporo in imela mogočen vpliv na vse njih kulturno, narodno in politično življenje.

Nemčija je po zmagah, ki jih je dosegla pred tridesetimi leti, znamenito napredovala. Zlasti se to vidi na polju narodnega gospodarstva. Nemčija izpodriva Avstrijo z inozemskih trgovišč, a njena obrtnost tekmuje že prav uspešno z obrtnostjo drugih držav evropskih. Ker deluje tudi Ogrska z vsemi močmi, da se tudi gospodarski osvobodi, stoji Cislitvanska mej dvema ognjema.

V tem, ko so cislitvanski Slovani prisiljeni, posvečevati najboljše svoje moči borbi za narodne pravice svoje, rase gospodarska moč naših narodnih neprijateljev

od dne do dne, in če se Slovani ne pomorejo kmalu tudi v gospodarskih zadevah, bo nazadnje še po njih.

Kako pa naj se javi gospodarska solidarnost avstrijskih Slovanov? Na to je odgovor jako kratek: V odločnem, resničnem in doslednem izvajanju toli popularnega in vender tako malo upoštevanega gesla Palackega: Svoji k svojim. Da to načelo še danes ni zmagalo v vsem našem narodnogospodarskem življenju, tega je največ kriva okolnost, da se Slovani sami med seboj tako malo poznamo.

Poročevalec je predlagal resolucijo, s katero se izreka prepričanje, da je pogoj praktičnemu izvajanju slovanske misli na gospodarskem polju medsebojno poznavanje. V to svrhu se priporoča prirejevanje slovanskih obrtnih shodov in potovanje po slovanskih deželah. Priporoča se nadalje dosledno izvajanje načela svoji k svojim in prirejevanje razstav obrtnih izdelkov in surovin. V to svrhu, da bi se olajšalo izvajanje načela „svoji k svojim“, naj se osnujejo društva, ki bi posredovala pri nakupu obrtnih izdelkov kakor tudi surovin mej posameznimi slovanskimi narodi.

O maloobrotnem kreditu sta poročala gg. A. Holubička in dr. Ružička, oba iz Brna. Sprejeta je bila resolucija, ki pravi, da je obrtništvu nujno treba cenenejšega kredita, a v ta namen ne zadostujejo ne posojilnice po Schulze-Delitzschevem niti po Raiffeissnovem sistemu, nego je treba, da se v okviru obstoječih obrtnih zadrug ustanove denarni zavodi, h katerim bi moral pristopiti vsak član dotične zadruge.

Naposled je gosp. Jan Faust obširno poročal o zavarovanju za starost, gosp. E. Slivin pa o obrtnem časopisju, na kar je bil shod slovesno zaključen.

Kmetijstvo.

Združena kmetija.

Kmalu po oprostitvi kmeta-tlačana, — že v letih okolo 1850, — je nemški veleposestnik Rodbert Jagetzow premišljeval o posledicah te oprostitve posebno z ozirom na to, da so oprostili kmeta zadolženega ter z raztrgano bajto in raztrganimi hlevi. Francozi so kmeta oprostili brez plačil odvezninskih obligacij grajščinam in cerkvi. — Prejšnje fevdalno gospodarstvo se ni menilo za to, da se morajo tudi o važni kmetiji nauki gojiti, ki iz kmeta boljšega delavca napravijo. Ti ljudje kmetovali so ekstenzivno in le v samostanskih vrtih intenzivno. Oprostitev kmeta od tlake napotila je tudi kmetijski nauk, kmetijske šole. Imena: Thaer, Thünen se izgovarjajo zraven velikega ekonomičnega misleca Rodberta Jagetzowa. Kmetija mora dobiti svoje pravo, kakor ga ima obrtnik, trgovec in vsa druga družba mora za važnega človeka kmeta z vso resnobo skrbeti, in ta kmet mora v gospodarstvu proste lastine v strokovne šole, tako da postane sam iz svoje moči čvrsta podlaga gospodarstva. — To